

Herinneringen aan het bombardement op Wolfheze

'VLAK VOOR ONS HUIS VIEL EEN BOM'

Op 17 september 1944 werd Wolfheze getroffen door een verwoestend bombardement. Het doel was een psychiatrische inrichting, die vermoedelijk door de Duitsers als kazerne werd gebruikt. Nel Maas-Van Doorne (87) was destijds een kind en herinnert zich alles nog als de dag van gisteren.

Op zondagmiddag 17 september 1944 wordt het dorp Wolfheze getroffen door een zwaar bombardement. Het is de eerste aanzet voor de luchtlandingen die later die middag zullen volgen. Omdat de geallieerden denken dat de Duitsers de psychiatrische inrichting in Wolfheze als kazerne gebruiken, besluiten ze deze vanuit de lucht aan te vallen. 781 bommen van de United States Army Air Forces vernielen verschillende gebouwen van de instelling en veroorzaken grote schade in Wolfheze. In de psychiatrische inrichting komen 50 mensen om het leven, in het dorp 37 mensen. Nel Maas-Van Doorne (87) maakte het van dichtbij mee. "Ik weet nog dat we naar de kerk waren geweest.

Nel: 'Ik ben dankbaar dat wij als gezin de oorlog overleefd hebben'

Vanwege de herrie van de vliegtuigen besloot de dominee dat we maar naar huis moesten gaan, want hij kon zich niet meer verstaanbaar maken. Mijn vader en ik keken vanuit de deuropening nog een tijdje naar de vliegtuigen, terwijl mijn moeder mijn zusje Emmy van één jaar oud naar bed bracht. Mijn zus Dia en ik zaten op de divan toen ik in een flits iets langs het raam zag vliegen. In een mum van tijd werd alles pikdonker. Vlak voor ons huis viel een bom die ons tegen de grond sloeg."

VEEL SLACHTOFFERS

Na de explosie is alles in huis zwart van het stof. "Mijn moeder ging met angst en beven naar boven om Emmy onder het puin vandaan te halen. Gelukkig was ze ongedeerd. Theo, mijn broertje, had alleen een scherfwondje. Een wonder, want onze buurvrouw overleefde het niet. Familie van ons woonde een paar honderd meter verderop. Mijn tante Mina verloor haar man en enige kind, en mijn oom Herman, die ernaast woonde, zijn jongste dochtertje." Nel slaapt die nacht met haar familie en andere dorpsbewoners in een greppel in het bos. Daarna verblijven ze twee weken in de

Nel (links) en het gezin Van Doorne.

kelder van de psychiatrische inrichting. "Toen we terugkeerden naar Wolfheze was ons huis platgebombardeerd, maar ik ben dankbaar dat wij het als gezin overleefd hebben."

BLIJVEN HERDENKEN

De herinnering houdt haar nog altijd bezig. "Een jaar of vijftien geleden fietste ik in de buurt van vliegveld Teuge met mijn man, die inmiddels overleden is. Ik schrok van de herrie van een opstijgend sportvliegtuigje. Hij moet mij hebben, dacht ik even. Die angst zit nog steeds in me. Als kind gaat je leven verder, maar als je ouder wordt, denk je er vaker aan terug." Jarenlang bezocht Nel op 17 september de herdenking bij de gedenkmuur op de begraafplaats bij het psychiatrisch ziekenhuis 'De Gelderse Roos' in Wolfheze. Daarop staan de namen van de burgerslachtoffers die omkwamen bij het bombardement. "Meestal gaat het over de slag om Arnhem, maar Wolfheze wordt minder genoemd. Het is goed dat we dit blijven herdenken." ■